

Beszámoló a Bagaméri Szociális

Alapszolgáltatási Központ

2023. évi szakmai munkájáról

A Bagaméri Szociális Alapszolgáltatási Központ bemutatása

A Bagaméri Szociális Alapszolgáltatási Központ 2020. szeptember 1. napjától önállóan látja el a vonatkozó jogszabályok által hatáskörébe utalt családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás szakmai feladatait, valamint ekkortól intézményünk hatáskörébe tartozik a szociális étkeztetéssel, valamint a házi segítségnyújtással kapcsolatos feladatok ellátása is, Bagamér település közigazgatási területén.

Az intézmény átszervezésével, közös szervezeti struktúrába foglalásával az önkormányzati hatáskörbe tartozó szociális alapellátások, alapszolgáltatások igénybe vétele még hatékonyabban és egyszerűbben történik. Több mint két és fél éve működünk komplex szociális ellátást biztosító intézményként, egy épületben, amit mára az ügyfelek megszoktak.

Az intézmény a következő szolgáltatásokat nyújtja a település lakossága számára:

- családsegítés;
- gyermekjóléti szolgáltatás;
- házi segítségnyújtás;
- szociális étkeztetés;

Alapszolgáltatási Központunk személyi állománya jelenleg 2 fő családsegítőből, 4 fő gondozóból, 1 fő takarítóból és 1 fő intézményvezetőből tevődik össze. A szociális étkeztetés biztosítása, az ételek kiszállítása 5 fő társadalmi megbízott segítségével történik.

Család-és gyermekjóléti szolgáltatás:

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítését, a gyermek veszélyeztettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztettség megszüntetését, illetve a családból kiemelt gyermek visszahelyezését.

A családsegítés során komplex segítséget nyújtunk szociális és mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzéséhez, krízishelyzet megszüntetéséhez, valamint az életvezetési képesség megőrzéséhez.

A családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás a problémákat komplex módon kezeli, tevékenységét ügyfélfogadás és családlátogatás keretében végzi. 2 fő családsegítő munkatárs dolgozik ezen a területen. A családsegítők önállóan, illetve egymással és az illetékes szakemberekkel (esetmenedzser, Gyámhivatal, egészségügyi intézmények dolgozói, pedagógusok, pártfogó felügyelők, családmentorok, óvodai és iskolai szociális segítő, Kormányhivatali ügyintézők, stb...) együttműködve dolgoznak, az esetkezelés egyéni felelősségének megtartása mellett, team-jellegű munkát végeznek.

A gyermekjóléti szolgálat feladatait a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény tartalmazza.

Házi segítségnyújtás:

A településen valamilyen formában a hetvenes évek elejétől működik házi segítségnyújtás. A kezdetleges ellátási forma mára színvonalas, a jogszabályi feltételeknek megfelelő, azokhoz maximálisan igazodó szolgáltatásként működik. Az ellátási területen egyre nagyobb arányban fordulnak elő az idős, magára hagyott, esetenként tehetetlen kliensek. Jellemző a családi kapcsolatok beszűkülése, -esetenként- teljes hiánya.

A központ a házi segítségnyújtás keretében gondoskodik azokról a személyekről, akik önmaguk ellátására saját erőből nem-, vagy csak részben képesek, és akiknél a jogszabályban foglalt feltételek alapján a gondozási szükséglet fennáll. A szolgáltatás segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, a meglévő képességeinek felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen. A szolgáltatás biztosításával az ellátást igénybe vevők hosszabb ideig saját otthonukban maradhatnak, elkerülve a szociális otthoni, vagy egyéb más intézményben történő elhelyezést. Feladatunk, az idős, rászorult egyének hátrányainak csökkentése, életfeltételeik javítása, a jobb életminőség elérése.

A házi segítségnyújtás biztosítása során szociális segítsé-t vagy a szociális segítséget is magába foglaló- személyi gondozást nyújthat a szolgáltató az ellátást igénybe vevő számára.

A szociális segítség, a szakképzettséget nem igénylő feladatokat foglalja magába:

- A lakókörnyezeti higiéniaiban való közreműködést,
- a háztartási tevékenységben való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

A személyi gondozás keretében szakképzettséget igénylő gondozási, ápolási feladatok is végezhetők a szociális segítség tevékenységei mellett.

Személyi gondozás keretében biztosítani szükséges:

- Az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
- a szociális segítség feladatait.

A szolgáltatást négy fő szakképzett, közalkalmazotti jogviszonyban álló gondozó végzi. A gondozók mind a szociális segítséget, mind a személyi gondozás feladatait ellátják. A működési engedélyben szereplő maximális ellátotti létszám 22 fő.

A szolgáltatás nyújtása a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999.évi SzCsM rendeletnek-, és Bagamér Nagyközség Önkormányzatának hatályos helyi rendeletének megfelelő módon történik.

Szociális étkeztetés:

A szociális étkeztetés célja: A helytelen táplálkozási szokások miatt kialakult hiánybetegségek visszaszorítása; a napi egyszeri meleg étel biztosításával az igénybe vevők számára lehetőséget nyújtani az éhezés, vagy a több napos, esetlegesen romlott ételek fogyasztásának elkerülésére, valamint lehetőséget biztosítani azon rászorulóknak részére, akik egészségi állapotuk, vagy koruk miatt az önálló életvitelt - különösen a napi egyszeri meleg étel elkészítését -, már csak ezen szolgáltatás igénybevételével képesek fenntartani.

Az étkeztetés során kiadásra kerülő ételeket Bagamér Nagyközség Konyhája állítja elő. Az étkezés igénybe vétele történhet elvitellel, vagy kiszállítással. Helyben étkezésre nincs lehetőség.

Az adminisztrációs, koordinációs feladatokat az intézményvezető végzi. Az étel kiszállítását 5 fő tiszteletdíjas társadalmi gondozó végzi, kerékpárral.

A szolgáltatás nyújtása a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999.évi SzCsM rendeletnek-, és Bagamér Nagyközség Önkormányzatának hatályos helyi rendeletének megfelelő módon történik.

A szolgáltatások igénybe vételének módja:

A jogszabályban meghatározott ellátások igénybevétele általában önkéntes. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője csak törvényben meghatározott esetekben kötelezhető valamely ellátás igénybevételére.

A szociális étkeztetés kivételével az általunk nyújtott szolgáltatások igénybe vétele jelenleg teljes mértékben térítésmentes.

Célunk az, hogy intézményünk szolgáltatásaival a település valamennyi, a fenti ellátásokra jogosult és arra igényt tartó lakosának megfelelő alternatívákkal szolgálhassunk a mindennapi élet kihívásainak megoldásában, életminőségük javításában.

A szolgáltatást igénybe vevők jellemzői:

Az ellátottak köre leginkább: a szociálisan hátrányos helyzetűek, nagycsaládosok, gyermekeiket egyedül nevelő szülők, mentális problémával küzdő szülők és gyermekek, munkanélküliek, halmozott problémával küzdők, veszélyeztetett gyermekek-, családok, nevelésből kikerült, devianciákkal küzdő gyermekek, fiatalok és szülők, időskorúak, nyugdíjasok, fogyatékkal élő személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek.

A szolgáltatást igénybe vevők összetett problémákkal küzdenek, a nehézségek halmozottan jelentkeznek (anyagi biztonság romlása, szenvedélybetegségek, létfenntartási gondok, nem megfelelő problémamegoldó minta alkalmazása). Gyakori a szülők házasságának megromlása, és az ebből eredő gyermek-elhelyezési és kapcsolattartási nehézségek, továbbá lakhatási gondok, nevelési hiányosságok, családi konfliktusok és magatartási problémák. Bűnelkövetés, valamint áldozattá válás is előfordul a településen. Jellemző, hogy a család, anyagi nehézségeinek megszüntetését egy újabb gyermek vállalásától reméli, még nagyobb szegénységbe taszítva ezzel magukat és gyermekeiket.

A szolgáltatást igénybe vevők gazdasági aktivitását tekintve nagyrészt inaktív keresők és tartós munkanélküliek. Családi állapot szerint legtöbbször párkapcsolatban, gyermekkel élnek. Több elvált szülő esetén gyakori az anyagi, életviteli, foglalkoztatási problémák előfordulása. Egyedül élőknel jellemző a mentális-lelki problémák előtérbe kerülése.

Iskolai végzettségüket tekintve legmagasabb arányban az alacsony iskolai végzettségűek veszik igénybe a szolgáltatást.

A segítségnyújtást igénybe vevő családok szűkebb köre a családsegítő szolgáltatások formáit korábban családgondozás nélkül vette igénybe, az eset az első találkozás alkalmával tett intézkedéssel lezárható volt. A szociálisan hátrányos helyzetű családok esetében szinte általános sajátosság az alacsony iskolázottság, ami munkaerő-piaci lehetőségüket beszűkíti, ezért az alkalmi munkavállalás vált jellemzővé. Számos olyan esettel is találkoztunk már, amikor a munkavállaló nem is szeretne bejelentett munkahelyen elhelyezkedni, ugyanis jelentős végrehajtandó tartozással rendelkezik.

A szülők körében előforduló pszichés és szomatikus zavarok befolyásolják nevelési tevékenységüket, mely problémák miatt gyermekeik érzelmi szükségletei hiányt szenvednek, esetenként elhanyagoló, bántalmazó szülői attitűd tapasztalható.

Gyakran tapasztaljuk, hogy a családok nem megfelelően szocializáltak, rosszak a problémamegoldó módszereik, működési zavarok vannak a családban. Ez mind lecsapódik a gyermeknél, az intézményekben. Nem minden ember érti meg az általunk felhozott érveket, nem fogják fel tetteik hosszú távú következményeit, a segítséget elvárják, kötelezettségeiket nem, vagy csak részben, többszöri, nyomatékos figyelmeztetésre teljesítik. Felnőtt egy generáció, aki soha nem látta a szüleit dolgozni, és ő sem megy el dolgozni. (Ha a szülő nem

megy el dolgozni, hogyan várható el, hogy a gyermek minden reggel felkeljen és elinduljon az iskolába, teljesítse kötelezettségeit...?)

A szülők személyes, pozitív példamutatásával, következetes nevelési módszerek alkalmazásával sok probléma megelőzhető lenne, ezáltal a családok élete is könnyebb lenne.

Továbbra is minden intézmény tapasztalja: Még mindig több család esetében észlelhető, hogy megszokták már a szinte teljes körű támogatást, semmit nem tesznek a megelőzés, megoldás érdekében (pl.: téli tüzelő beszerzése, iskolai beíratás, tanévkezdésre történő felkészülés, a mindenkori évszaknak megfelelő ruházat biztosítása, időpontok-, határidők betartása). Elvárják, hogy minden felmerülő problémát a szakemberek oldjanak meg helyettük, -annak lebonyolítását is elvárják, ami nem anyagi kérdés, csupán a határidő betartása szükséges hozzá-, önálló problémamegoldó képességük-, akaratuk egyre csökken.

A rossz szociális körülmények, a szülők nem megfelelő életmódja miatt, egyre több a beteg gyermek, ami szintén megnehezíti a munkát, nagyobb terhet ró a szülőkre is. Egyre több a gyógyszerszedésre kötelezett gyermek, a szerhasználó szülők gyermekei pszichés, és/vagy mentális problémákkal terheltek. Az intézményekbe bekerülő gyermekeknél egyre nagyobb százalékban jelentkezik tanulási zavar.

A szülők minősíthetetlen hangnemben beszélnek az intézményekben a szakemberekkel.

Tapasztaljuk, hogy az anyagi okok nagyon jelen vannak a családok életében. Nyilván az árak miatt már évek óta nehéz, de azt látjuk, hogy aki nagyon akarja, sikerül, legalább az alapszükségleteket előteremteni, a higiéniára odafigyelni.

Már évek óta látjuk és mondjuk, hogy szemléletváltás lenne szükséges, be kellene látni, hogy adott helyzetben, egy ember is sokat tehet(ne) saját sorsának jobbra fordítása érdekében. Mert minden (pozitív) változás kihatással van a környezetre is.

Szinte minden szakmai konzultáció alkalmával megfogalmazásra kerül, hogy a mindennapi munkavégzésünk során, gyakorlatilag egy szélmalomharcot vívunk, hiszen komoly, átfogó, a laikusok számára is egyértelműen pozitívnak nevezhető előrelépést, - a jelenlegi jogszabályi feltételeket (melyek egyre korlátozottabb mozgásteret biztosítanak a szakemberek hatékony munkavégzése számára), valamint a gondozott családok hozzáállását figyelembe véve, - csak nagyon kis százalékban sikerül felmutatni. Meglátásom szerint, a településen tevékenykedő - szociális, egészségügyi, közoktatási - szakemberek, olyan fokozott megterheléssel, illetve lelki nehézségeket kiváltó kihívásokkal találkoznak a mindennapi munkavégzésük során, amelyek a folyamatos probléma újratermelődés miatt, gyakorlatilag teljesen „sikerélmény mentessé” teszi számukra hivatásuk gyakorlását.

A mindennapi feladatellátásunk folyamán rengeteg olyan problémával, kihívással találjuk szembe magunkat, amelyekkel más hasonló tevékenységet végző szolgálat munkatársai egyáltalán nem-, vagy csak nagyon ritkán szembesülnek. Más településeken dolgozó szakemberekkel történő egyeztetések során megtudtam, hogy minden országrésznek megvan a maga sajátossága, problémák terén is. Bagamér, más hátrányos helyzetű, fejlesztendő településekhez képest még mindig szerencsés helyzetben van. A tornatermelés egyrészt, jó lehetőség a megelőzésre, de nem motiválja a továbbtanulást

Az újabb kihívások, a változó dinamika miatt folyamatosan új probléma megoldási lehetőségeken dolgozunk, így tudunk időszakosan előrelépéseket elérni, a keretek adta lehetőségeken belül. Azonban sajnos továbbra is jellemző, hogy munkánk egy jelentős részét még mindig a „tűzoltás” teszi ki, kevés eszközünk maradt a prevencióra.

A felmerülő problémákat a vonatkozó jogszabályok maximális betartásával igyekszünk orvosolni.

A Bagaméri Szociális Alapszolgáltatási Központ 2023. évi tevékenységének bemutatása a Központi Statisztikai Hivatal által is használt mutatók tükrében:

A házi gondozás keretében ellátottak száma az év végén 23 fő volt. (Jelenleg 24 fő gondozottunk van. Normatíva számolásánál maximálisan 22 fő vehető figyelembe, ezt éves átlag alapján számítjuk.) Alapszolgáltatási központunknál jelenleg minden ellátott személyi gondozást vesz igénybe.

Egyre nagyobb problémát jelent az elöregedés, az ezzel járó állapot rosszabbodás, a gondozási szükséglet emelkedése. Valamint az intézményi elhelyezéssel is gondok vannak, főleg annak jelent ez óriási nehézséget, akinek kevés a jövedelme. Többségében már mindenhol magas a térítési díj, alacsony jövedelemmel nagyon kevés intézmény fogad be ellátottat, náluk nagyon hosszú a várólista. Demens betegeket fogadó intézménybe pedig még nehezebb bekerülni. Általában, ha valakinek hirtelen leromlik az állapota, bekerül a kórházba, a hozzátartozó szeretné, ha már onnan elhelyezésre kerülhetne a beteg, mert nem tudja a gondozását felvállalni és/vagy több esetben megfizetni sem. Ez sok esetben nem megoldható. Továbbra is úgy látjuk, hogy nagy segítséget jelentene egy kifejezetten idősekre vonatkozó törvény, mert őket úgy igazából nem védi senki. (Főleg nagyobb településeken okozhat ez gondot, ahol nem figyel rájuk senki, és így kiesnek az ellátó rendszerből.) Ha kevés figyelmet kapnak az idősek, ezáltal veszélyeztetettek, az élet minden területén, akár kiszolgáltatottakká is válhatnak. Az idősek megbecsülése, társadalmi elismerésük valahogy fizikailag nem igazán jelenik meg, akár országos szinten sem.

A megfelelő egészségügyi ellátás igénybe vételét, az előírt terápia pontos alkalmazását, a szűrővizsgálatokon való részvételt, valamint a fokozott figyelemmel követést látnám prevenciónak. Itt, kistélepülésen könnyebb a dolgunk, többet tudunk egymásról. Makacsok is az idősek (elhárítják az orvosi ellátás szükségességét), ez is megnehezíti a dolgot, hogy időben észrevegyük a problémát.

A szociális étkeztetés létszámkeretét 99 főre bővítettük 2022-ben, amelyet 2023-ban is tartani tudtunk. (100 főtől foglalkoztatni kellene még egy asszisztenst is, ez most a maximum létszám, amit fel tudunk vállalni.) A szociális étkeztetés tekintetében az igénybe vevők száma átlagosan havi 90 fő volt. A szociális étkeztetést 2023.12.31. napján 33 fő elvitellel, lakására szállítással 66 fő vette igénybe.

A munkánk során elengedhetetlen, hogy az adott településen a család-és gyermekjóléti, illetve gyermekvédelmi feladatokat ellátó, valamint az észlelő-és jelző rendszert alkotó szakemberek, saját tevékenységüket bemutatva segítsék a település szociális- és gyermekvédelmi rendszerének egységes áttekintését, értékeljék éves munkájukat, számoljanak be arról, hogy milyen feladatokat oldottak meg és azok mennyiben voltak eredményesek. Tárják fel, hogy mi segítette, mi nehezítette, akadályozta munkájukat, közös stratégiákat dolgozzanak ki.

Intézményünk a jogszabályban előírt követelményeknek megfelelően, 2024.02.07-én megtartotta éves gyermekvédelmi tanácskozását.

A megjelent szakemberekkel megvitattuk az elmúlt évben tapasztaltakat, ezek függvényében dolgoztuk ki a további célok eléréséhez szükséges stratégiát.

Pozitívumok, amelyekre továbbra is támaszkodni tudunk:

A 2022-ben csökkenő tendenciát mutató családon belüli bántalmazásos esetek továbbra is csökkentek. Meglátásunk szerint a gyors reagálás és az alkalmazott protokoll szorította vissza az ilyen típusú esetek számát.

A településen továbbra is kivételesen jó az együttműködés a jelzőrendszer tagjai között. A szakemberek a gyors információáramoltatással, a megfelelő, hatékony együttműködéssel, a naprakész információikkal kiegészítik egymás munkáját, hozzájárulva ezzel a településen élők teljes körű ellátásához.

Ez nem lenne lehetséges az erős támogató háttér nélkül (helyi önkormányzat, képviselő testület).

Új tagok kapcsolódtak be a jelzőrendszeri munkába:

A Bagaméri Jelenlétponttal jó az együttműködésünk, sok területen tudják segíteni a bevont családokat, gyermekeket. (logopédus az óvodában, csoportos pszichológiai megsegítés az óvodában és az iskolában, gyógytorna, tanulást segítő/felzárkóztató program, a vizsgálatokra történő eljutásban történő segítségnyújtás, szenvedélybetegek bentlakásos intézménye, prevenciós- előadások, programok szervezése).

Az elmúlt évben kialakított kapcsolat a helyi RNÖ-vel és a Bagaméri Start Tanodával elmélyülni látszik, egyre gyakrabban kapcsolódnak be a közös munkába.

Emelkedett a várandós anyák száma, egyre kevesebb a kiskorú várandós.

2021-től rendszeresen igénybe tudjuk venni a Nyíradonyi Család- és Gyermejkölési Központ által biztosított óvodai, iskolai szociális segítő szakember hatékony hozzájárulását a szakmai munkánk során, tevékenysége sokat segít a prevencióban.

A jelzőrendszeri tagok egyöntetű véleménye az, hogy a településen a gyermekvédelmi jelzőrendszer jól és összehangoltan működik, hasznosak a közös családlátogatások.

A szolgáltatások színvonalának folyamatos megőrzése, javítása érdekében, jó viszonyt alakítottunk ki, és rendszeresen tartjuk a kapcsolatot az illetékes szakemberekkel, részt veszünk szakmai továbbképzéseken, megbeszéléseken. Munkánk során nemcsak a megfelelő szakmai és infrastrukturális háttér megléte szükséges, az ellátást igénybe vevő ügyfelek együttműködése nélkül szinte lehetetlen hathatós segítséget nyújtani.

A vonatkozó jogszabályok alapján, a településen tevékenykedő család- és gyermekjólési szolgálatok működtetik a települési észlelő-és jelző rendszert. A 2023. évben a jelzőrendszer tagjaitól szolgálatunkhoz érkezett jelzések megoszlását az alábbi táblázat tartalmazza:

Intézmény	Jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató (ebből Védőnői Szolgálat)	16 (5)
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat (Család- és Gyermejkölési Központ)	5
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	9
Köznevelési, szakképző intézmények	83
Rendőrség	5
Áldozat segítség	0
Pártfogó felügyeleti szolgálat	0
Átmeneti gondozást biztosítók	0
Allampolgár	3
Bagamér Nagyközség Jegyzője/Gyámhivatal	0
Összesen	121

A szolgálathoz érkezett jelzések döntő többségét továbbra is a különböző nevelési- és oktatási intézményektől érkező jelzések teszik ki, hiszen a legnagyobb számban ezek azok az intézmények, ahol a gyermekek problémáira fény derül, illetve a különböző hiányosságok, magatartási zavarok, családi problémák kiütköznek. Minden évben jelentős problémát jelent az igazolatlan hiányzások magas száma, és az ezekből eredő hatósági eljárások.

Meglátásom szerint, a problémát nem önmagában a hiányzások magas száma jelenti, hanem az, hogy miből eredeztethető. Legfőbb gond, hogy a családok nem megfelelően szocializáltak, rosszak a problémamegoldó módszereik, működési zavarok vannak a családban. Ez mind lecsapódik a gyermeknél, az intézményekben.

Eljutottunk oda, hogy nem érdekli a családokat a következmény, nem jelent visszatartó erőt a családi pótlék megvonása, és a szabálysértési, védelembé vételi eljárás lefolytatása sem. Településünk sajátossága, a tormatermelés, ahol a családok pótolhatják a (tankötelezettség elmulasztása miatt szankcionált) jövedelem kiesést. Sajnos, egyre inkább jellemző, hogy a nagyobb gyermekek inkább dolgozni (alkalmi munka) mennek. Viszont továbbra is tapasztaljuk, hogy a családok rosszul osztják be az erőforrásaikat, a megkeresett pénzüket nem jól osztják be, a prioritásokat nem megfelelően mérlegelik.

Időnként már minden területen eszköztelennek érezzük magunkat, egyre nehezebb a családokra hatni.

Valamint a gondozottak már a rendszert is „kiismerték”, tisztában vannak azokkal a technikákkal, amelyekkel a nagyobb szankciókat elkerülhetik. A hatósági eljárásoknak már nem tulajdonítanak nagy jelentőséget, talán még a bírság, vagy a felfüggesztett börtönbüntetés az az intézkedés, amelyet leginkább szeretnének elkerülni.

A beérkezett problémajelzések, a gondozott családok, gyermekek száma az elmúlt évhez hasonló. 2023-ban 47 családot, ezen belül 169 gyermeket gondoztunk, amely mutató kizárólag a helyi szakemberek kiváló együttműködése miatt nem lett több. Minden szegmensben próbálunk együttműködést találni (védőnők, óvoda, iskola, rendőrség, polgárőrség, pártfogó, jelenlétpont, tanoda, roma nemzetiségi önkormányzat, civil vagy egyházi szervezetek), és úgy gondolom, hogy a jelzőrendszeri tagok is mindent megtesznek a hatékony együttműködés érdekében.

Komoly problémának tekinthető továbbra is, hogy nagy számban ugyanazok a családok, vagy gyermekeik vannak még mindig gondozásban, akik évekkkel ezelőtt is voltak, arra a következtetésre jutottunk, hogy szemléletváltozás lenne szükséges. Nemcsak a családoknál, a törvényi szabályozásban is. Nincs hatékony eszköz a kezünkben, amivel a családokat változtatásra tudnánk bírni. Nincs hely a szakellátásban; a gyámhivatal tájékoztatja a családot, hogy aktuálisan nem viszik el a gyermekeket, ezek után a családdal már szinte lehetetlen dolgozni, bármit megengednek maguknak. Nagyon sok minden történik még ezekben a családokban, mire végül mégis kiemelésre kerül a sor.

Magas azoknak az anyáknak, családoknak a száma, akik (életkörülményeik, életvitelük, mentális állapotuk miatt) nem alkalmasak születendő gyermekük nevelésére, ellátására, ezért a születendő gyermek szakellátásban történő elhelyezését látjuk indokoltnak. Ezekben a családokban általában minden évben születik gyermek, aki szintén nem jöhet haza, mert a család nem változtat életvitelén. Jelenleg ez a szám enyhén emelkedő tendenciát mutat. Szülőszerepbe lépnek anyukák, akik gyerekként gondozottak voltak. Csak most, náluk már a problémák fokozódnak. Éretlenek a szülők, nem nevelik a gyerekeket, telefonozik anyuka és a gyerkőc is, és eljutnak odáig, hogy pár éves korában már nem is mer szólni, fegyelmezni a szülő.

Emelkedik azon gyermekek száma is, ahol a családban jelentkező, ismétlődő és egyre súlyosbodó problémák hatására a szülők úgy látják, hogy aktuális helyzetükben a gondjaikat nem tudják megoldani, a gyermekekről nem tudnak megfelelően gondoskodni, így a gyermekek kiemelését kérik a gyámhivaltól, hogy körülményeiket rendezni tudják.

A családok együttműködési, önszorgítási képességének romlása mellett, másik nagy probléma a szakember hiány. Nincs, vagy csak nagyon korlátozottan elérhető a pszichológusi, logopédusi, fejlesztő pedagógusi segítség. Ebben a tanévben a Bagaméri Jelenlétpont segítségével sikerült több szakember segítségét igénybe venni.

A szakellátásban nevelkedő, szakellátásból kikerült, családba fogadással, védelembe vétellel érintett gyermekeket és családjaik gondozását a Nyíradonyi Család- és Gyermejkölési Központ végzi. Ezek során központunk szociális segítő munkával, szoros együttműködéssel támogatja tevékenységüket. Egyre magasabb a szakellátásban élők száma, a rendszer egyre telítettebb. Ezért a gyámhivatalok jobban szelektálnak a bekerülők között. Több esetben tettünk javaslatot a családból történő kiemelésre, amelyet a gyámhivatal a fentebb említett okok miatt elutasított.

Az utóbbi két évben nagyon megnövekedtek adminisztrációs feladataink. 2021. július 1-től a gyermekjóléti szolgáltatást és a gyermekek átmeneti gondozását igénybe vevőkre vonatkozó igénybevételi jelentés a Gyermekeink védelmében (GYVR) elnevezésű informatikai rendszerben való rögzítésen keresztül történik. A GYVR rendszerben történő minden szakember naprakész vezetése megkönnyíti a komplex probléma kezelést és a megfelelő segítségnyújtást. A rendszer eleinte sok problémával küzdött (országosan), hatékonyságának javítása érdekében folyamatosan fejlesztés alatt áll. Naprakészen rögzítjük tevékenységüket a GYVR-ben, és az összes előírt felületen.

Az előző években tevékenyen részt vettünk a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Hajdú-Bihar Megyei Kirendeltségének RSZTOP-1.1.1-16 számú, Rászoruló személyek számára természetbeni juttatás biztosítása elnevezésű projektjében, amely keretében minden hónapban sikerült tartós élelmiszerekből álló egységcsomag kiosztását megvalósítani. A program 2023. tavasza óta szünetel, a 2023. őszére tervezett folytatás még nem valósult meg. Igyekszünk minden rendelkezésre álló erőforrást kiaknázni, új lehetőségeket felkutatni, részt venni a különböző szakmai fórumokon, a hasonló területen dolgozó szakemberekkel jó kapcsolatot kialakítani, hatékonyan együttműködni.

Sajnos, a település egészét érintően nem áll módunkban támogatókat szerezni, mivel nem állnak rendelkezésünkre önálló anyagi források a nehéz helyzetben lévő családok megsegítésére. Jelenleg nincs most olyan program, amelybe be tudunk kapcsolódni, ezáltal támogatásokhoz jutni; felajánlások egyre kisebb mértékben érkeznek, az elmúlt évben kétszer tudtunk a településről és a környékről érkezett felajánlásból származó bútorokat, eszközöket, ruha-, és textilneműt szétosztani. Igyekszünk új lehetőségeket felkutatni, ahonnan adományokat kaphatnánk. (A megkeresett cégek érdemben még nem reagáltak az adomány kérésre.)

A jövőbeni feladatok-, célok kijelölésekor megkerülhetetlen problémaként jelentkezik továbbra is a bódító szerek használatának visszaszorítása, valamint az igazolatlan hiányzások csökkentése, a lemorzsolódással fenyegetett tanulók számának visszaszorítása, a szülői érdeklődés, együttműködés felkeltése, ami az előző években is jellemző problémaként jelentkezett a településen. Nagy szükség lenne olyan módszerekre, amellyel a szülőt meg tudnánk tanítani, rávenni a gyermekek érdekében történő döntéshozatalra, az anyagi lehetőségeik megfelelő beosztására. Egyre kevésbé van visszatartó ereje az igazolatlan hiányzások következtében rendelkezésünkre álló eszközöknek, lehetőségeknek.

Az éves gyermekvédelmi tanácskozás alkalmával Bagamér Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete továbbra is támogatásáról biztosította a szakembereket, véleményük szerint elsősorban állami szinten kellene úgy leszábályozni a kereteket, hogy a szociális szakemberek által jelzett eszköztelenség változhasson.

Kollégáimmal a jövőben is minden tőlünk telhetőt elkövetünk annak érdekében, hogy a településen élő lakosság számára, kiemelkedő szakmai szolgáltatásokat legyünk képesek nyújtani. Célunk továbbra is a szakmai színvonal megőrzése illetve (a jogszabályi előírásokhoz, a fenntartó és a településen élők igényeihez, szükségleteihez rugalmasan igazodó) javítása, hogy az intézmény továbbra is kiszámítható, magas színvonalú szolgáltatásokat biztosíthasson az igénybevevőknek. Véleményem szerint a későbbiekben is olyan rugalmas, átjárható, az ellátottak változó igényeihez igazodó rendszert kell kialakítani, mely hosszú távon is biztosítani tudja a törvényi előírásoknak megfelelő, ugyanakkor hatékony működést.

A közép, - illetve hosszú távú céljaink között szerepel továbbá, hogy a korábban említett folyamatos „tűzoltó tevékenységen” túl, képesek legyünk a problémák elébe menni, azaz preventív tevékenységünk erősítésével, lehetőségünk nyíljon a problémaújratermelődés visszaszorítására.

A jövőben - a helyi szociális, egészségügyi-, illetve közoktatási intézményekkel együttműködve -, a roma nemzetiségi önkormányzatnak kulcsfontosságú szerepe lehet a gondozott családoknál tapasztalható, a szakemberek számára évek óta komoly kihívást jelentő életviteli problémák kezelésében, illetve a problémák súlyosságának mérséklésében, hiszen megfelelő hozzáállással, illetve példamutatással, valamint a lakosság megfelelő ösztönzésével komoly pozitív változások indíthatóak el, a problémareprodukció megelőzése érdekében.

Az előterjesztett anyag megismerését követően, kérem Bagamér Nagyközség Önkormányzatának Tisztelt Képviselő Testületét, hogy a Bagaméri Szociális Alapszolgáltatási Központ 2023. évi tevékenységéről szóló beszámolómat elfogadni szíveskedjenek.

Bagamér, 2024. május 22.

Juhászné Barna Margit
intézményvezető